

ORIENTACIONS PER A L'EXAMEN DE GEOGRAFIA. PAU 2015

D'acord amb el nou currículum de Geografia de batxillerat publicat en el Decret 142/2008 del DOGC Núm.5183, s'especifiquen a continuació els continguts que són susceptibles de formar part dels exercicis de la Prova d'Accés a la Universitat.

Pel que fa a les escales d'anàlisi que es proposen per a cada tema s'ha buscat un equilibri entre l'escala regional i la global d'acord amb l'exposició d'intencions del document del currículum quan especifica el següent: *“La geografia del batxillerat s'enfoca des de la perspectiva d'una geografia regional de Catalunya i Espanya dins Europa i el món [...]. Avui dia els llocs i les regions ja no es poden considerar com a realitats singulars i úniques i no es poden estudiar de manera aïllada: la globalització i el cosmopolitisme que caracteritzen la societat actual fa que calgui un joc recurrent de combinació de múltiples escales per comprendre i per interpretar la complexa combinació dels factors geogràfics. [...] Catalunya i Espanya estan integrades en un món cada cop més globalitzat, i nombroses decisions polítiques i econòmiques, financeres, socials i culturals es prenen a escala supranacional, sovint en el marc de la Unió Europea de la qual l'Estat espanyol és membre, o en d'altres escales superiors.”*

Els continguts susceptibles de formar part dels exercicis de Geografia de les PAU s'han concretat en quatre blocs, amb el mateix ordre i denominació que apareix en el document del currículum de Geografia.

BLOCS DE CONTINGUT

1. Catalunya i Espanya, a Europa i al món

	Escala de Treball
Característiques que defineixen un món globalitzat.	Mundial
Funcions de les principals institucions i organismes internacionals en les decisions polítiques, econòmiques i socials.	Mundial
El procés de construcció europea. Fortaleses i problemes.	Unió Europea
La posició demogràfica, econòmica, social i cultural de la Unió Europea en el món.	Unió Europea
Intercanvis i fluxos amb la UE i la resta del món.	Mundial/Cat/Esp

L'estudiant ha de ser capaç d'identificar les principals característiques que defineixen els processos de globalització econòmica, de les comunicacions, la informació i el coneixement. Ha de conèixer l'origen i les funcions dels principals organismes internacionals que intervenen en la regulació de les relacions econòmiques: FMI, Banc Mundial, G-20, G-8 i OMC, per exemple. Pel que fa a la Unió Europea, s'ha de conèixer quin és el seu origen, els moments clau del procés d'integració i la composició actual, així com quins són els principals avantatges i inconvenients de la integració. L'estudiant ha de conèixer les principals magnituds demogràfiques, econòmiques, socials i culturals de la Unió Europea en relació amb la resta del món. Pel que fa a Catalunya i Espanya, s'ha de tenir noció dels principals fluxos econòmics i demogràfics amb la resta d'Europa i el món.

2. Medi ambient i paisatges

Escala de Treball	
Relleu, clima i vegetació de Catalunya i Espanya.	Catalunya/Espanya
Característiques dels principals paisatges de Catalunya.	Catalunya
Problemes ecològics i riscos naturals.	Catalunya/Espanya
Recursos renovables i no renovables. Recursos energètics. Distribució geogràfica dels recursos al món. Problemàtica energètica.	Mundial/Cat./Esp.
Concepte de sostenibilitat.	Mundial
Principals desequilibris mediambientals del món actual.	Mundial

L'estudiant ha de conèixer i saber localitzar en un mapa les grans unitats de relleu de Catalunya i Espanya, així com les característiques i abast geogràfic dels grans tipus de clima i vegetació. En el cas de Catalunya ha de saber descriure els trets característics (relleu, clima i vegetació) dels principals paisatges catalans (alta muntanya, muntanya mitjana, terra baixa, costa,...). Ha de tenir noció dels principals riscos naturals inherents a alguns paisatges (terratrèmols, allaus, inundacions,...), i dels problemes ecològics que determinades formes d'intervenció humana contribueixen a accentuar (incendis forestals, erosió del sòl, contaminació de l'aire i de l'aigua, producció de residus,...).

L'estudiant ha de conèixer també els principals tipus de recursos naturals al món i la seva capacitat de renovació, així com la desigualtat en la seva distribució geogràfica i consum. Ha de tenir noció de les principals fonts energètiques existents i dels avantatges i inconvenients de la seva utilització, així com conèixer els trets principals dels models energètics que es proposen per a un futur. També ha de tenir una visió de quines són les principals fonts energètiques consumides a Catalunya i la seva problemàtica.

Els estudiants han de comprendre el concepte de sostenibilitat ambiental i des d'aquesta perspectiva analitzar les principals crisis ecològiques globals (efecte hivernacle, disminució capa d'ozó, contaminació de l'aire i l'aigua, producció de residus, desertització,...).

3. Territori i activitats econòmiques

Escala de Treball	
Característiques, canvis i permanències en l'espai rural català i espanyol.	Cat./Esp.
Els espais industrials al món, característiques i dinàmiques. El teixit industrial a Catalunya.	Mundial/Cat.
Funcions i impactes de les xarxes de transport i comunicació en la producció i el consum.	UE/Cat./Esp.
Els espais i l'activitat turística a Catalunya i Espanya.	Catalunya/Espanya

L'alumnat ha de conèixer la localització geogràfica i les característiques del sector agrari català i espanyol i les dinàmiques recents que l'afecten, sobretot per la influència de les polítiques agràries de la UE. Pel que fa a la indústria, ha de saber localitzar els grans espais industrials al món i els factors de localització de l'activitat industrial. Pel que fa a Catalunya ha de tenir noció de les característiques del teixit industrial i dels processos de reestructuració i deslocalització que l'afecten.

. Ha de saber valorar les funcions i l'impacte del sector dels transports i les comunicacions en la producció i el consum.

. Pel que fa al sector turístic, ha de conèixer les principals zones receptores de turisme a Catalunya i Espanya, la importància del sector turístic en el PIB nacional i les característiques dels principals tipus de destinacions turístiques (costa, muntanya, cultural, ...).

4. La població i el sistema urbà: dinàmica, diversitat i desigualtat

	Escala de Treball
Distribució de la població mundial.	Mundial
Anàlisi de l'estructura i les dinàmiques demogràfiques en relació amb l'evolució econòmica i social. Fluxos migratoris. Polítiques demogràfiques.	Mundial / UE
Característiques demogràfiques de Catalunya i Espanya.	Catalunya/Espanya
La ciutat: origen i funcions. Les xarxes urbanes: un món de ciutats.	Mundial
Desequilibris i desigualtats internes a les ciutats.	Mundial
Models de creixement urbanístic: de la ciutat compacta a la ciutat difusa. La sostenibilitat a les ciutats.	Mundial/Cat./Esp.
Organització políticoadministrativa de Catalunya i Espanya.	Catalunya/Espanya
Desequilibris territorials i principis bàsics de l'ordenació del territori.	Catalunya
Indicadors de benestar social: l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH)	Mundial

L'alumnat ha de conèixer els trets característics de la distribució geogràfica de la població al món. Reconèixer les principals estructures i dinàmiques demogràfiques de les poblacions en relació amb el nivell de desenvolupament econòmic i social així com els diferents instruments (índexs, taxes, etc.) utilitzats en la seva anàlisi. Ha de saber els trets essencials que defineixen les característiques de la població catalana i espanyola, la seva dinàmica recent i els principals aspectes de les polítiques demogràfiques que s'apliquen en el marc de la UE.

L'alumnat ha de conèixer l'origen del desenvolupament de les ciutats i les seves funcions, i tenir noció de l'estructura de la xarxa mundial de ciutats. Ha de ser conscient dels processos de fragmentació social a l'interior de les ciutats, així com dels diferents models de creixement urbanístics existents i la relació amb la sostenibilitat ambiental de les ciutats.

L'estudiant ha de distingir els diferents nivells d'organització políticoadministrativa del territori existents a Catalunya i Espanya, i la diversitat de competències assignada a cada nivell. Ha de tenir noció dels principals desequilibris territorials a Catalunya i dels tipus d'instruments d'ordenació del territori que s'utilitzen per corregir-los (plans territorials, plans urbanístics, plans sectorials).

L'alumnat ha de saber analitzar l'índex de desenvolupament humà (IDH) i aplicar-lo a algun territori concret.